

Nordiska ministerrådet (Ministrene för skogsbruk)

Ministerdeklaration antagen i Selfoss den 19 augusti 2008

Selfoss deklARATIONEN om hållbart skogsbruk

Danmarks, Finlands, Islands, Norges, Sveriges och Ålands ministrar för skogsbruk har på skogsministerkonferensen i Selfoss, Island den 19 augusti 2008 diskuterat hållbart skogsbruk med fokus på vatten och klimat.

Brukandet av de nordiska skogarna har haft en unik betydelse för utvecklingen av det nordiska välfärdssamhället.

Nordens befolkning har ett nära förhållande till skogen. Sedan tidernas begynnelse har skogen gett människor skydd, material till hus och byggnader, energi samt föda från växter och vilt. I modern tid utgör de nordiska skogarna en resurs för ekonomisk utveckling i Norden, samtidigt som skogen är viktig för rekreation och biologisk mångfald. Detta visar helt tydligt skogens många värden och funktioner.

Två av vår tids viktigaste miljöutmaningar har en koppling till skogen; den globala klimatförändringen och den globala förvaltningen av färskvattenresurser. De nordiska skogsministrarna – som samlats till konferens i Selfoss, Island den 18-19 augusti 2008 – vill lyfta fram skogens betydelse för att möta dessa två utmaningar.

De nordiska skogsministrarna konstaterar att livskraftiga skogar som genererar råvaror och tjänster till industrin, en mångfald av växter och djur samt en fristad för rekreation är en förutsättning för ett konkurrenskraftigt skogsbruk i Norden, och

- *vill*, med hänsyn till skogens biologiska mångfald och rekreativsmöjligheter, *verka* för ökad hållbar biomassaproduktion i Nordens skogar vilket är en viktig åtgärd för att motverka klimatförändringarna samt för att minska konkurrensen mellan odling av biomassa för bioenergi och för andra ändamål
- *lägger* stor vikt på skydd och skötsel av skogar där syftet är att säkra ekosystem, biodiversitet, grundvattnet samt motverka erosion och skydda vattendrag
- *konstaterar* att beskogning bör öka och att skogsskötsel och användning av trä bör utvecklas med utgångspunkt i gemensamma europeiska riktlinjer för att skapa livskraftiga skogar och därmed motverka negativa konsekvenser av klimatförändringar
- *lägger* vikt på att skogsektorn deltar aktivt och konstruktivt i diskussionen om skogens roll i klimatsammanhang för att möjliggöra att skogens potential kan brukas optimalt, och att de åtaganden som görs grundar sig på hållbar skogsskötsel

- *vill förstärka* samarbetet och erfarenhetsutbytet inom Norden, så att nordiska skogsbrukare får tillgång till och kännedom om hur de på ett resurseffektivt sätt kan ta hänsyn till skogens vatten och hur de kan anpassa skogsskötsel till följd av klimatförändringarna.
- *betonar* vikten av skogsträdsförädling, bland annat genetisk anpassning till klimatförändringar och att vidta åtgärder när det blir nödvändigt.
- *lägger* stor vikt vid skogens lokala och regionala betydelse för en sund ekonomisk utveckling, till exempel intäkter från turism- och jakt, vilket är en förutsättning för aktiv skogsskötsel och därmed en vidareutveckling av skogens betydelse i klimatsammanhang och vattenförvaltning.
- *stödjer* att skogar som syftar till att till exempel skydda mot erosion, bevara biologisk mångfald eller som etableras för rehabilitering av eroderade markområden, också bör kunna brukas och användas till virkesproduktion så länge detta bidrar till att tillvarata dessa skogars ekologiska, sociala och ekonomiska värden.
- *konstaterar* att det krävs högkvalitativ forskning och innovation på alla dessa områden och att det *krävs* ett ökat samarbete för att nordisk skogsforskning även fortsättningsvis ska ligga i spetsen i internationella sammanhang.

Þórunn Sveinbjarnardóttir
Miljøminister, Island

Eskil Erlandsson
Jordbruksminister, Sverige

Troels Lund Poulsen
Miljøminister, Danmark

Ola T. Heggem
Statssekretær, Norge

Jouni Lind
Statssekretær, Finland
Ålandsøerne

Jan-Erik Mattsson
Landskapsregeringsledamot,

Skog och vattenkvalitet

Vatten utgör basen för allt liv på jorden och det blir allt tydligare att tillgång till rent dricksvatten är en förutsättning för god livskvalitet. Skogen gör att ytvattnets flöde blir långsammare och att föroreningar effektivt filtreras från det vatten som strömmar till vattenkällor. Samtidigt förbättrar skogen villkoren för fisk i sjöar och vattendrag, genom att utgöra en födokälla för vattenorganismer. En bra försäkring för produktiva vattenekosystem, hög vattenkvalitet och mindre risk för översvämningar är att skogen inom avrinningsområdet brukas på ett långsiktigt hållbart sätt, med hänsyn till vatten.

Skogar – bioenergi, förhöjda energipriser, globalisering

Världens befolkning har förstått att oljekällor inte är outtömliga. Den ständigt ökande efterfrågan på olja gör att det är en stor fråga hur länge källorna kommer att räcka. Det finns starka skäl att tro att med stigande oljepriser kommer skogen att bli en viktig energikälla. En ökad produktion av biomassa i skogen är önskvärd som även tar hänsyn till skogens ekologiska och sociala värden.

Skogen som motvikt mot klimatförändringar – kolsänkor

Över hela världen är man bekymrad över den ökade växthuseffekten och det är klart att utsläpp av CO₂ till atmosfären måste motverkas med alla medel. De flesta länder har mål för att minska utsläppen av växthusgaser och utvecklar strategier för att minska netto-utsläpp. Åtgärder för att minska utsläpp bygger bland annat på skogens stora potentiella förmåga att binda CO₂. Därför måste avskogningen stoppas och skogens produktionsförmåga ökas genom förbättrad skötsel. Det gäller också för de länder där det finns möjligheter att öka skogsarealen genom beskogning, och där det inte råder kraftig konkurrens om mark för till exempel matproduktion.

Skogssektorns anpassning till klimatförändringar

Trots alla åtgärder för att minska utsläpp av växthusgaser, är det sannolikt att väsentliga klimatförändringar kommer att ske, eftersom atmosfärens CO₂-halt redan har ökat signifikant. Det är rimligt att förvänta sig bl.a. en förändrad frekvens av stormskador i skogen, torka, skogsbrand och insektskador som en följd av klimatförändringar. Skogssektorn måste anpassa sig till sådana miljöförändringar och där spelar förstärkt forskning inom området en mycket viktig roll.

Trädens genetiska anpassning

Träd har en otrolig förmåga att anpassa sig till klimatförändringar. Anpassningen kan däremot ta tid och det är sannolikt att förändringarna sker så snabbt att trädens genetiska anpassning inte hinner med. Vi har god kunskap om de nordiska skogsträdens anpassning och genetiska variation, men det är viktigt att förstärka denna kunskap betydligt för att få en bättre grund till beslut om vilka trädslag och provenienser som kommer att bli användbara i en förändrad miljö.

Skyddsskogar – "Heklas skogar"

Skogen binder jord och förhindrar därmed jordflykt och erosion. I vissa delar av världen med avskogningsproblem finns det nu stora eroderade områden utan vegetationstäckning. Detta skapar miljöproblem för dessa länder och deras invånare och där är det viktigt att öka beskogning för markskydd och erosionsbekämpning. Sådana problem förekommer även i Norden i nutid, bland annat i Island.

Tonvikt på forskning

Forskning är en förutsättning för goda resultat i skogsvård och skogsförvaltning. Utan forskning, utveckling och innovation blir utfallet stagnation och förfall. Internationellt är de nordiska länderna framstående i skoglig forskning och utveckling. För att trygga vår ledande ställning inom den internationella skogssektorn måste vi verka för en stark nordisk skoglig forskning framöver.